

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Полтавської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Полтавської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Полтавської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами: баланс відповідей – 14.6% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- суттєве зростання цін на споживчі товари та послуги: 78.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 75.0%), у цілому по Україні – 61.3%. Головним чинником інфляції респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- продовження девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 68.3% респондентів (у попередньому кварталі – 75.0%), у цілому по Україні – 72.2%;
- поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – 10.0% (у III кварталі 2021 року – 13.2%), у цілому по Україні – 9.7% (таблиця);
- зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 29.3% (у III кварталі 2021 року – 25.0%) (таблиця), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 36.8% (у III кварталі 2021 року – 20.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6%;
- зростання інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 22.2% та 26.3% відповідно (у попередньому кварталі – 22.2% та 36.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 6.9% та 19.1% відповідно;
- збільшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – 12.8% (як і в попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників – 2.9%;
- стрімкіше зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства (баланс відповідей – 90.2%), порівняно з цінами на продукцію власного виробництва (баланс відповідей – 53.7%) (у III кварталі 2021 року – 92.5% та 56.4% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- суттєве прискорення зростання витрат на одиницю продукції: баланс відповідей – 74.4% (у попередньому кварталі – 38.5%) та на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 65.9% (у III кварталі 2021 року – 47.5%) (графіки 4 і 6).

Основними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії, брак обігових коштів та кваліфікованих працівників (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

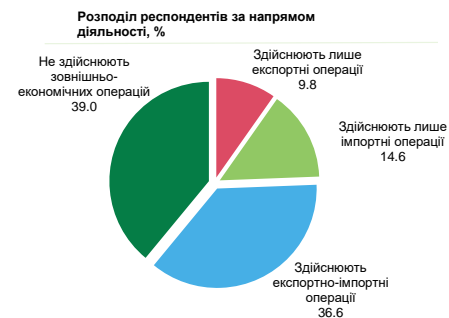
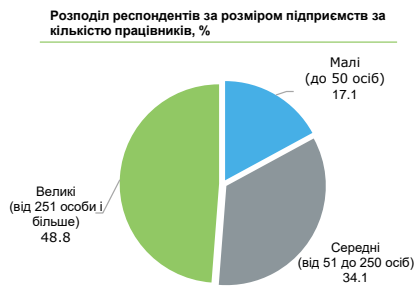
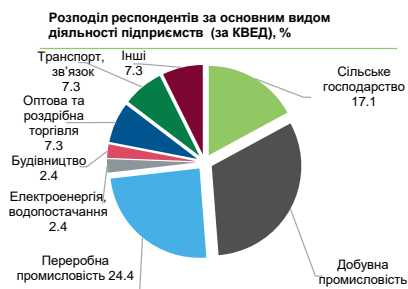
Очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом суттєво посилюються (графік 8). 41.5% респондентів планують брати банківські кредити та надають перевагу національній валюті. На думку респондентів області, умови доступу до банківських кредитів стали менш жорсткими (графік 9). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

97.6% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

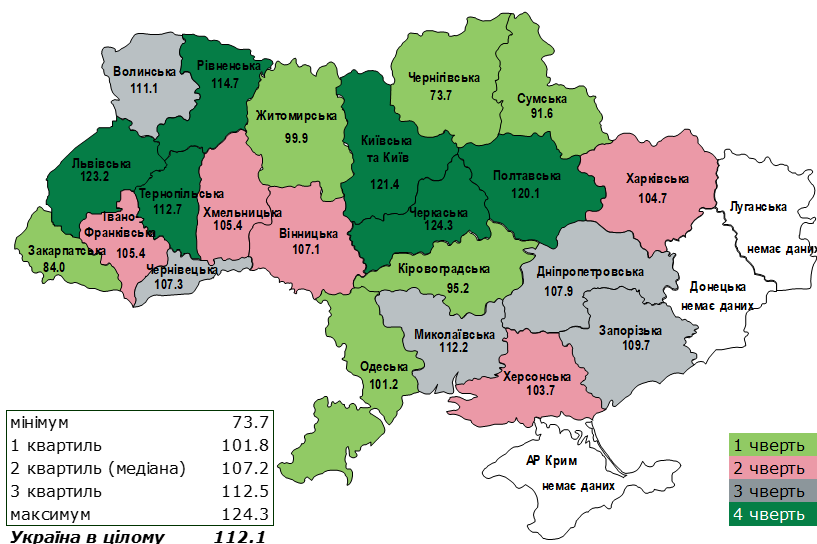
- поточний фінансово-економічний стан задовільний: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.1%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий – 7.6%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 4.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 19.2%);
- підприємствам області потрібно залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту: баланс відповідей – «мінус» 9.8% (у III кварталі 2021 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 02–30 листопада 2021 року;
- опитано всього 41 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Полтавської області щодо ділової активності (за складовими)

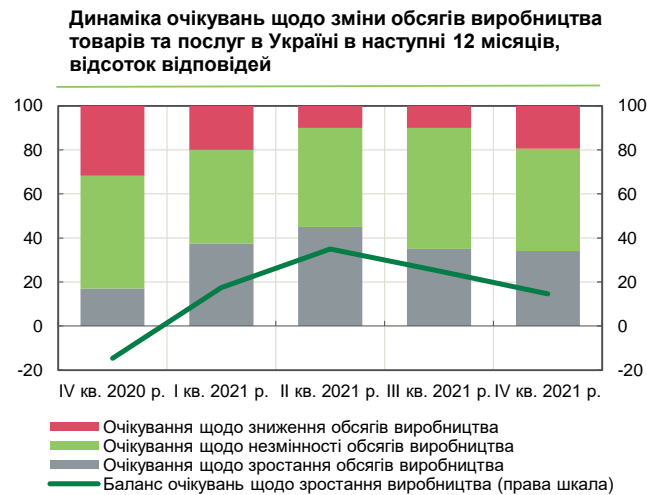
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0.0	13.2	16.7	13.2	10.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	2.4	5.0	12.5	25.0	29.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-10.5	0.0	-14.3	22.2	22.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	5.3	11.1	10.5	36.1	26.3
кількості працівників	-20.0	-5.1	-2.6	12.8	12.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

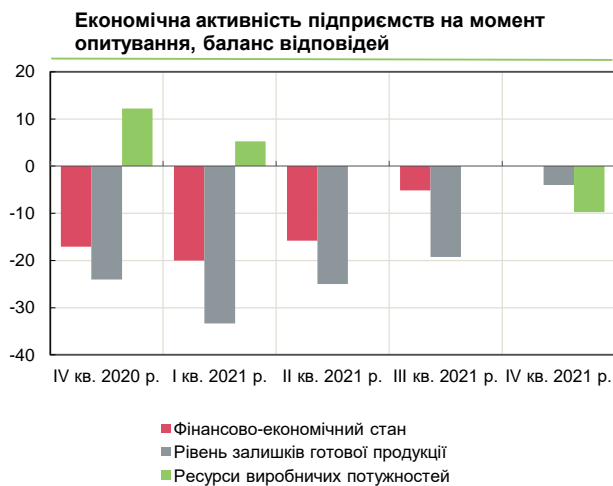
Графік 1

Графік 2

Графік 3

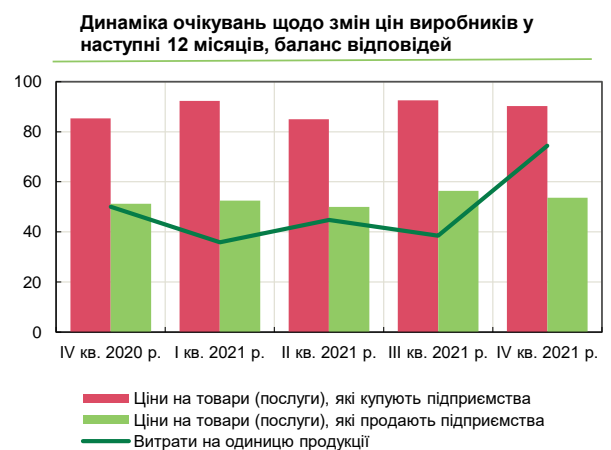
Графік 4

Графік 5

Графік 6

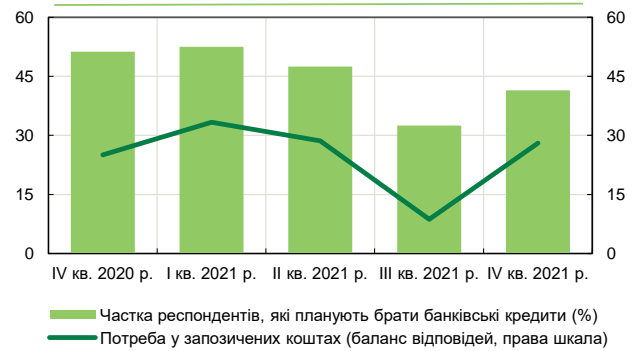
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

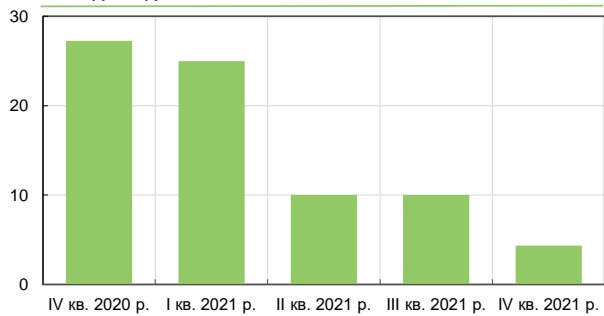
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

